

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA 2018/230
13. november 2018
Stine Egede

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata Savalimmiuni, Islandimi Kalaallit Nunaannilu Naalakkersuisunut kaammattuutigaa imaani pisuussutini uumassusilinni mikroplasteqassutsimik kiisalu atlantikup avannaata imartaani plastiklinik mingutsitsinerup qanoq siammartigisimaneranik misissuinerup aallartitseqqullugit. Misissuinerup inernerisa 2018-imi Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiannut saqqummiunneqarnissaat kissaatigineqarpoq.

(Aallartitat siulittaasuat Vivian Motzfeldt)

Siunnersuut imaatumik oqaaseqarfissavarput. Siullermilli maluginiarparput ukiuliussaq 2019-ussasoq ilimagigatsigu, tassami 2018-mi Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata ataatimeeqqinnaviangimmata.

1964-mi imavissuarmi plastikkit 15 mio tonsiussasut missilerneqarput, ukiut 50 qaangiummata, tassalu 2014-mi 311 mio tonsinngorsimapput. Naatsorsuutigineqarporlu ukiut 20-it qaangiuppata marloriaatinngorsimassasut, tassalu 622 mio tons.

Naatsorsuutigineqarpoq ukiumut 6 – 8 mio tonsit imaanut iginneqartartut.

Tassanilu 80 % nunami igitaneersuupput, tassalu eqqaavinnit, suliffeqarfissuarnit, ulerujussuarterneranit, kuuffiit saliveqanngittut, kiisalu turistit sissamut qimagartagaat.

Imaani 20 % pinngortarsimapput containerersuit inaanut katatat, umiarsuit inunnik ilaasartaatinit, uuliasiorfinit, unioqquitsilluni imaanut eqqaanermi kiisalu qassutikut, allunaasallu.

Mikroplast mikisuarakasiigami ersippiarnanilu uumasut nerisaannut akuulertarpoq, ajoraluartumillu nerisareqatigiinnermut akuulersartooq taamaalilluni ullumikkut nerisatsinnut akuulersimasooq uppersineqareerpoq.

Nunarsuatsinni naatsorsuutigineqarpoq uumasut imarmiut ukiumut 100.000 kiisalu timmissat 1 mio ukiumut toqusartut mikroplastik pisuulluni.

Nunarsuatsinni sarfap ingerlaarnerata ilusaa misissoraanni Atlantikup avannaani sarfaq kaajallaffeqarpoq, tassanilu imavissuarnit plastikkit ingerlaartut unerarfigisinnaagaat annilaangineqarpoq.

Taamaattumik piaartumik Nunatta, Island-ip kiisalu Savalimmiut imartaanni misissuilluortoqarnissaa pissusissamisoorluinnarpoq. Tamanna pereerpat iliuusissanik tigussaasunik suliaqartoqarnissaa piniassammat.

Imaani plastikkit nungujartortarput ukiuni hundredeni arlalinni, mikroplastikkilu suli sivilisunerusumik.

Kinguarsaqqissinnaanngilagut.

Taamak oqaaseqarluta siunnersuut taperserparput.

Qujanaq